

mr Sanja Jovanović, urednik programa¹
Centar za kulturu "SIRMIUMART", Sremska Mitrovica, Republika Srbija

Medijski tekst: od percepcije do kritičke refleksije

Apstrakt: Predmet na koji smo se u ovom radu fokusirali je medijski tekst. Cilj rada je da se razmotre neke odlike medija i medijskog teksta, njegovo čitanje i kritičko evaluiranje i, na osnovu toga, ukaže na važnost kritičke refleksije. Medijski tekst je deo mnogih medijskih poruka, pažljivo se oblikuje i strukturira. Sadrži i elemente koji ne mogu da se percipiraju vizuelno. Da bi čitalac otkrio i kritički protumačio šta se zapravo u tome krije, mora se osposobiti za pravilno čitanje. Put od čulnog opažanja do kritičke refleksije, postupan je i složen. Konstituišu ga mnoge sposobnosti i operacije koje pripadaju kognitivnoj sferi. Čitanje, koje je u funkciji razvijanja i dostizanja kritičke refleksije, zahteva da se medijski konzumenti za to i osposobljavaju još od perioda polaska u školu. U ovom radu polazimo od pretpostavke da mediji sve više oblikuju stvarnost dece, mladih i odraslih, pružajući im mnoge pogodnosti, istovremeno ih stavlajući u situacije u kojima može da dođe do medijske manipulacije i formiranja iskrivljene slike stvarnosti. Pretpostavka je i da, usled nepostojanja medijskog obrazovanja u našim školama, veliki broj konzumenata nije medijski pismen. Medijska pismenost je jedan od uslova za kritičku refleksiju. Ovo je već duže vreme aktuelna problematika čijem se rešavanju, ni u najmanjoj potrebnoj meri, ne pristupa u okviru institucionalnog. Primenom deskriptivne i metode teorijske analize, sagledavaju se i kompariraju shvatanja pojedinih autora, sa aspekata teorijskog i empirijskog, stanje u praksi i opravdanost nastojanja za implementiranje medijskog obrazovanja u naš školski sistem. Rezultati istraživanja u Srbiji pokazuju da većina konzumenata nije stekla medijsku pismenost. Može se zaključiti da su za kritičku refleksiju neophodna znanja i veštine, što se stiće, razvija i proširuje postepeno i kontinuirano. Svojom organizovanošću, planskom delatnošću i stručnim kadrom škola bi bila najbolje mesto za sticanja medijskog obrazovanja i medijske pismenosti.

Ključne reči: mediji, medijski tekst, čitanje, kritička refleksija.

¹ mrsanjaj@gmail.com